

„Edinost“

Enkrat na dan, razen nedelj in
svetih, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na
pošto brez priloge naročnine se ne
sprava.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
sredne številke po 6 stotink (3 nč.);
v Trstu pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 879.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petiti. Za več-
kratno naročilo s primernim popustom
Poslana, osmrtnice in javne zahvale do-
mači oglasi itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo
Kokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spre-
jema upravništvo. Naročnino in oglase
je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in
sprejemanje inseratov v ulici Molin
p. c. št. 3. 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Sovražnikom tržaških Slovencev.

I.

»Piccolo« od 11. t. m. je priobčil sledeči
članek pod naslovom: »Una voce disa-
cerdoti italiani« (»Glas italijanskih duhov-
nikov«):

Nekega dne, pred leti, je 89 duhov-
nikov tržaško-koperske škofije — katerim
je pristransko postopanje škofijskega ordina-
rijata užalilo duhovniško in italijansko dušo
— predložilo mons. Sterku spomenico, v ka-
teri so mu predložili tužno stanje stvari in ga
s spoštovanjem pozivali, naj krene na druga
pota (a migliori consigli).

Ta spomenica ni dobila odgovora. Mons.
Sterk ni odgovoril 89tim duhovnikom svojim,
temveč je nadaljeval še hujše, nego prej. —
Sedaj pa se oglašajo nesumen glas, glas ita-
lijanskih duhovnikov, ter svari one, ki so od-
govorni za tisto, narodnemu značaju mesta
sovrážno demonstracijo, zahtevano od agita-
torjev izza hribov in katero je dovoli, — da
prav za prav celo zaukazal mons. Sterk s
tem, da je dovolil zastavi sv. Cirila in Me-
todija udeležbo na procesiji sv. Rešnjega
Telesa.

»L' Amico«, klerikalen list, uredov-
van od duhovnikov, je potem, ko je
opisal dogodke, dodal sledeče: »Da je Trst
po jeziku globoko italijanski, tega ne more
nikdo zanikati; in tudi zadnje ljudsko štetje,
kakor čujemo, dokazuje to še enkrat onim, ki
so že ob polubnevu sanjali, da se Trst pro-
klamira glavnim mestom famozne jugoslovanske
države, na katero siromašni Biankini in
lepa družba mislijo po 48 ur na dan. Ni-
komur ne prihaja niti na misel, da bi opo-
rekal temu, da je v okolici in v predmestjih
doma lepo število Slovencev; kdor pa hoče
biti spoštovan v lastni hiši, naj spoštuje tudi
druge in ti drugi smo mi v svojem dragem
Trstu, ki šteje 20 stoletij latin-
stva! Radi tega smo mi ljubosumni na svojo
dedščino, in torej ne moremo dovoliti, da bi
nam osebe, ki odgovarjajo na imena Rybáfa
(Čeha), Stembergerja ali Seražina diktirale
zakone. Neovržen fakt je, da delujejo
tina uničenju našega nadvladja
(hegemonije) na teh zemljah, in bi hoteli, da
bi izginilo iz naših cerkv celó isto latinsko
bogoslужje, ki nas že stoletja vežessrediščem
katoliškega sveta, z Rimom. Ni neavadnega
ni, da ima onih malo tisočev Slovencev, ki
živijo v mestu samem (kakih 8—9 tisoč v
mestu, ki šteje 130.000 prebivalcev), svojo bra-

tovščino. Tudi Italijani, ki delajo po raznih
nemških mestih, imajo več takih bratovščini.
Razlika sestoji v tem, da Italijani ne mislijo
v takih slučajih na politiko, medtem ko se
mora to reči o znanih slovenskih načelnikih,
kateri, zlorablajoč dobrodušnost Tržačanov,
silijo na vse načine svoje v resnici dobre so-
rojake v to, da pozablajo pravila uljudnosti
v mestu, kjer neizmerna večina
noče postati slovenska, temveč želi
ostati italijanska«.

Nekoliko spodaj pa omenja isti list: »Mi
vemo, da je ljudstvo vedno dobro in radi
tega tudi slovenske služkinje in slovenski de-
lavei ne prihajajo v Trst uganjat politike,
temveč služiti si kruh, želeči dobiti si službe
pri laških gospodarjih. Znani podpihovaleci pa
bi radi napravili iz vsake dekle besno agita-
torstvo in radi tega razvijajo oni tudi v naših
cerkvah tako agitacijo, ki utruja vsako po-
šteno dušo. In gorje, ako jih cerkvena oblast
ne zadovoljuje: takoj pretijo z razkol-
ništvom ali z menjanjem obreda! To so
žalostni odnosi, v katerih se nahajamo, in
boli nas misel, da se v Trstu ne more več
vršiti v miru nobena cerkvena slavnost. »Eli-
nost«, njeni odvetniki in kateri slovenski du-
hovnik (poznajo ga itak že vsi) razvili so o
priliki procesije S. R. T. tako agitacijo, da
se ni treba čuditi, ako je bilo tržaško
prebivastvo indignirano«.

Čifutski »Piccolo« je imel sto razlogov,
da je s slastjo ponatisnil ta izvajanja. Na-
vedeni članek v »Amico« je klasičen doku-
ment ne le po svoji vsebini, ampak tudi po
dejstvu, da so ga spisali duhovniki. To je
moment, ki zahteva od nas, ki nam veleva,
da ga zabeležimo in mi bi ne bi vršili svoje
dolžnosti kakor narodno glasilo, ako ne bi
dali odgovora na ta dokument: naravnost,
odkrito in brez vsacega obzira. Ako gg. sami
tirajo poslanstvo svoje z one višine, na ka-
teroj je postavil Krist, potem naj ne zahte-
vajo od nas nikakih obzirnosti. Tu bijemo mi
boj za ekzistenco, naši nasprotniki boj za našo
smrt. Takov boj je hud, je vihar. Mi vemo
in se zavedamo, kaj in koliko je tu v igri
za narod naš. In to, kar je v igri, je — vse!
Možje okolo »Amica« si morejo torej sami
misлити, kakova čustva nam plamte v duši
do njih, ki so se v takem boju postavili v
vrsto naših nasprotnikov! Vedo naj tudi, da
njihove grožnje s tožbami ne naprav-
ljajo v nas nobenega drugega efekta, nego da
obžalovanje na tem, da so sploh možni taki

duhovniki, ki tako pišejo, kakor piše »Amico«,
postaja v nas še intenzivnejše. Drugega efekta
ne napravljajo njihove grožnje s tožbami ab-
solutno nobenega. Oni nas morejo tirati pred
tržaške porotnike, svoje političke somišljenike,
mi pa hočemo tirati njih pred neko drugo
sodišče, ki sicer ne pošilja ljudij v zapore,
čegar obsodbe so pa huje in — uniče-
valne.

Torej, le tožite, le korajžo! Mi pa radi
tega ne spremenimo ni pičice na odgovoru,
ki smo ga napisali na zgornja izvajanja v
»Amico«.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 25. junija 1901.

Deželni zbori. Istrski. Ker so ne-
kateri dunajski, vladi pristopni listi zatrjali,
da vlada ni nikdar mislila na sklicanje de-
želnega zbora v Poreč, navaja današnji »Pie-
colo« odgovore, ki jih je bil svojedobno pre-
jel o tej stvari od italijanskih poslancev z
Dunaju in po katerih tenorju je vlada jasno
obljubila Italijanom, da skliče deželni zbor
v Poreč. Laški list primerja postopanje vlade
z otroci, ki, storivši kako porednost, se zate-
kajo od jedne laži k drugi. Konečna sen-
tenca tržaškega lista pa je ta: med Bada-
nijem, ki je falzificiral besedo vialarjevo....
in Körberjem slabega spomina je bil grof
Thun, ki je bil tisti dobri prijatelj, kateremu
se imajo zahvaliti za hrvatski gimnazij v
Pazinu, še vedno dober mož... Brr!

Dalmatinski. Zastopnik vlade je od-
govoril na interpelacijo posl. Biankinija glede
klavzule o carini na italijanska vina, da je
namestništvo obvestilo osrednjo vladu o škodi,
ki jo dalmatinska vina trpe vsled klavzule
in je predložilo iste tudi sklepe deželnega
zbora. Zastopnik vlade je zagotovil vnovič,
da vlada o obnovljenju trgovinske pogodbe
stori vse možno v varstvo interesov dalma-
tinskih producentov.

Tirolski. Posl. Lanzi se je v svoji
interpelaciji pritoževal, češ, da je e. k. ve-
terinar premalo obziren glede živine iz Ita-
lije, ki prihaja na avstrijska tla terda doma-
čim pastirjem delajo sitnosti, ko se vračajo z
živino s pašnikov na Italijanskem.

Moravski. Posl. Lukš in tovariši so
predlagali, da je pozvati vladu, naj predloži
zakon proti kupčiji na termine.

Gorenje-Avstrijski. Mej došlimi
spisi je prošnja kmetijske družbe, da se kup-
čija na termine prepove.

Gališki. Posl. Olesznicki je zahteval,
naj se v Lvovu zasnije malorusko vseučil-
išče, ali pa vsaj maloruske stolice na lvov-
skem vseučilišču. Ta predlog so izročili sol-
skemu odseku.

Nemški agent provocateur! »Agents
provocateurs« pravijo Francozi takim ljudem,
ki so v službi policije, a si znajo pridobivati
zaupanje političko sumljivih oseb, iz katerih
izvabljajo priznavanja in jih zavajajo v kaz-
njiva dejanja, da jih potem ovajajo in sprav-
ljajo v nesrečo. Nekak tak agent provocateur
pangermanskega gibanja je — kakor kaže —
tudi tisti bivši ogerski ministerjalni podtajnik
Rimler. Navidezno ruje grozno proti trozvezi,
obleta vse one, o katerih je znano, da niso
prijatelji te političke zveze, in sploh vzbuja
domnevanje kakor da je hud sovražnik Nem-
čije in v najintimnejih zvezah z francoskimi
državniki. Po brošuri, ki jo je ravnokar izdal,
pa nastaja sum, da je plačan od Nemčije
in da se gale-ta poslužuje, da je obveščena,
kako mislijo in kaj namerjajo njeni sovra-
zniki. Rimler se je usiljeval na vse strani:
znanemu madjarskemu politiku in sovražniku
trozveze, Gabrijelu Ugronu, baronu Riegru,
francoskemu ministru za vnanje stvari, raznim
ruskim generalom in diplomatom. Tako je
izvedel marsikaj in tudi položil v zadajo svojo
brošuro z očitnim namenom, da bi dotične
osebe, Nemčiji neljube, kompromitiral. Zlasti
je z zadnjo svojo brošuro hotel zadeti barona
Riegra in pa Ugrona. Prvega hoče kompro-
mitirati z včeraj omenjenim pismom, drugega
pa s tem, da pripoveduje, kako je (Ugron) na
njegovo (Rimlerjevo) posredovanje potoval v
Pariz, kako se je tam pogajal z ministrom za
vnanje stvari, kako je prosil denarja za vo-
litve na Ogorskem.... Kaj se je hotelo do-
seči s tem, priznava n. pr. »Neue Fr. Presse«
čisto odkrito, ko vsklika: »Nekoliko razgrne-
so sedaj niti, ki naj bi se združile v mrežo
proti Nemcem v Avstriji, proti libe-
ralni večini na Ogorskem in proti
politični trozvezi«. Namen je torej ta, da bi
»liberalne« Madjare prestrašili in jih še bolj
pognali v mreže avstrijskih Nemcev in s tem
v politiko zveze z Nemčijo in v skrajnih
posledicah: v službo pangerman-
ske ideje!!

Posl. Ugron je objavil v »Neue Freie
Presse« daljšo izjavo, v kateri dokazuje, da
Rimler ali izmišlja dogodke in stvari, ali pa
jih opisuje napačno. Tudi direktno falzifika-
cijo pisem mu očita. Sploh da je ta Rimler
zgubljena ekzistenca, v desperatnem položaju,

se urno spreminjale, ali povsem izgubljale. Te
je niso omadeževale.

Ko bi ne imela vere, morala bi obupati
nad izgubo takšnega bitja. Kleti bi morala
usodo, da mi je dala takšno dete in, poka-
živši mi sijajne njega lastnosti, mi ga urno
odvzela, kakor bi mi nalašč hotela pokazati
svojo hudomušnost. Ne, ne kolnem, marveč
vdano hvalim Boga, da mi je dal dete, bodi
tudi le za kratek čas ter mi ga zopet odvzel.
Jaz vem, da čno ni poginilo, marveč dospelo
k poveljanju. Vem, da vrle lastnosti, ki so
bile spojene v njega zali duši, se še dalje
razvijajo ter delujejo pod roko Onega, od ka-
terega so posle — Boga Stvarnika samega.
Niti ne razglabljam dalje, čemu mi ga ni pu-
stil in kakšne druge namene ima žnjim — za
to je človeška pamet preslaba. Dovolj mi je
tega, da je Bog tako ukrenil z nami, ker
verujem vanj ter se z brezpogojnim zaupanjem
izročam v njegovo sveto voljo. Dokler tu ži-
vim, smatram že zgolj spomin na to moje vrlo
dete za bogatstvo.

Zaključuj si še iz polne duše ponav-
ljam tu besede jednega izmed odličnih svojih
veroučiteljev, s katerimi se je poslovil od nas.
On nam je dejal:

PODLISTEK

Umirajoče dete.

Odlomek iz materinega dnevnika. Slovaški spisala
Helena Šoltysová. Posl. Podravski.

Da bi nas ubranil pogina, je on, nebeški,
vzel na-se pezo pozemeljskega življenja. Pri-
šel je razpehovat v nas iskro božjega duha,
da ne bi zamrla v tvari ter mi ne prišli ob
dedščino božjo. Potem je s terpljenjem in
svojo smrtjo zapečatil ljubezen božjo, katero
nam je kazal vse svoje življenje. Na to je od
mrtvih vstal ter premagal smrt, nam bednim
v tolažbo! Nam tako bednim in malim, da
smo komaj zmogli zahvaliti ga za to.

Sprejmi, prosim Te, občutke vroče hva-
leznosti, s katero zrem gori k Tebi, jasnemu.
Spoznal si me za vredno svoje dobrote, torej
poglej tudi na mojo hvaležnost. Znaj, da se
Ti izročam z vso dušo svojo!

Dne 15. maja 1885.

Žalostna je ta promena, ko ima človek
namesto otroka samo grobček na pokopali-
šču. Poprej povsod, a sedaj pa nikjer sledi
delovanja moje Boženke; povsod je tiho po
po njej — tudi ta grobček je nem. Ko je
napočila pomlad, se je pokrnil z zelenjem, da

ne izgleda več tako žalostno. Kadar zahajam
na dvorišče, obračam svoj pogled proti njemu.
Dvoje velikih dreves dela mojemu razgledu
napotje. Po zimi so gole veje njune žalostno
uplivala na-me, sedaj pa so se pokrile z ze-
lenjem. Ali je nemara tudi moja žalost že
dobila jasnejšo podobo? Skoro bi si mislila,
da po istem načinu se dajata združiti žalost
in jasnota. Moja žalost sicer traja še nepre-
stano, toda ne premaguje me več izključljivo,
marveč dopušča prostor tudi drugim mislim
in zanimivostim. Resnica, da tudi o teh se ona
skriva v ozadju v temi, toda ta tema že ni
več nepredorna, marveč jo čimdalje pogosteje
prešinja luč tolažbe. Seveda, da me tudi se-
daj vsaka neznatna stvarca zbada v srce ter
mi šepeta: »Imela si ljubo, dobro, vrlo dete
a sedaj ga nimas več — zgubljeno je za zme-
rom!« Toda takoj na to mi pravi drugi glas:
»Ni ti zgubljeno — imaš je! Le za sedanjost
ti bo manjkalo, toda za večnost ga imaš.« —
In jaz poslušam ta poslednji glas.

Resnica, da ne mineva dan, da se ne bi
spomnila bledega, shuššanega lička mojega
pokojnega deteta, kako je zrla s svoje poste-
lje na-me s svojimi resnimi očmi; ta bolestna
slika se mi je vtisnila in spomin za vse živ-

ki je sposoben za vse. Sicer pa priznava Ugron odkrito, da je bil vsikdar prijatelj Francozov, ker vidi v nemški sili nevarnost za Ogrsko, a v Franciji potrebno protitežje tej nevarnosti. Konečno izjavil lojalno, da je storil dve pogreški: da je stopil v dotiko z Rimlerjem, ne da bi ga bil poznal, in da se mu njegov načrt ni posrečil. (Hotel je bil namreč v Budimpešti ustanoviti veliko banko [s pomočjo francoskega denarja], katere dohodki naj bi služili za organizacijo njegove stranke.)

Ti dogodki so neizmerno poučni. Na tem slepilu Rimlerju vidimo, kakov in kolik je arzenal, iz katerega pangermansko gibanje jemlje svoje orodje. To gibanje ima povsodi razpleteno svoje niti, povsodi svoje zaupnike: očitnih, kričečih, tihih, zavrtnih, govornikov na shodih, med diplomati, in tajnih agentov, ki si na nepošten način umejo pridobivati zaupanje poštenih ljudi, katero po tem zlorablja na škodo njih, ki so jim zaupali.

Ta Rimler je tip velikonemških agents provocateurs! Gg. baron Rieger in Ugron vesta sedaj to najbolje.

Razdor v socijalno-demokratski stranki na Nemškem. Berolinski časopisi poročajo o govoru voditelja socijalno-demokratske stranke na Nemškem, Singerja, kateri govor je imel na nekem shodu in v katerem je razpravljal o obeh nasprotnih strujah v stranki. Iz njegovih izjavanj je sklepati, da le neznatna manjšina ostane na strani Singerja, in drugič, da tudi socijalnodemokratska stranka ni sestavljena iz tako homogenih elementov, kakor vedno zatrjujejo njeni voditelji. Singer je namreč rekel, da je bolj zadovoljen, ako na njegovi strani ostane le majhna ali toliko bolj kompaktna in jednaki komisijska stranka, nego da ima za seboj velik konglomerat, sestavljen iz najrazličnejših frakcij. Tudi socijalnodemokratske stranke se je prijel moderna bolezen vseh drugih strank: cepljenje v razne strančice in frakcije. To so pa med socijalisti največ zakrivilo oni absolutistični demagogi, ki teptajo vsa načela zdravega liberalizma ter mislijo, da so vzeli v zakup vse socijalno gibanje in ki izrekajo svoj anathema nad vsakim pristajanjem lastne stranke, ki se ne pokori brezpogojno njihovim poveljem!

Razdor v liberalni stranki na Angleškem. Nastop voditeljev angleške liberalne stranke Harcourt in Campbell-Bannermana proti nadaljevanju vojne v južni Afriki in njiju zahteve, naj se južnoafriškima republikama prizna samostojnost, povzročile so razdor v liberalni stranki, kateremu utegne slediti popolna ločitev obeh kril. Imperijalistični liberalci, pod vodstvom Asquitha, so nastopili, kakor znano, proti zahtevam Campbell-Bannermana in Harcourta ter so proti temu, da bi se burskima republikama priznala neodvisnost. Imperijalisti zahtevajo, naj Campbell-Bannerman odstopi od vodstva liberalne stranke in naj se isto izroči zopet Roseberyju. Sodijo, da se liberalna stranka radi tega razcepi na dva dela. Imperijalisti se bržkone pridružijo konservativcem; Campbell-Bannerman pa posebno računa na irske nacionaliste.

Angležka in Francija. Sobotna »Hrvatska«, govoreča v uvodnem članku o vnanji politiki, bavi se tudi z nasprotji med

»Nočem vam tajiti, da je tudi moja vera bila iz početka medla — da so tudi moje mislije večkrat kalili mučni dvomi; toda z novimi napori duha sem se vsikdar povzpela na višino zaupanja v večno istino (resnico) božje besede in Kristovih obljub! A po tej svoji veri verujem, da, zazrši na kakoršenkoli način ondi svoje drage, ki so šli pred menoj, zagledam tudi vaš drage zaklade svoje duše, kateri pridete za menoj: ker verujem v Boga! ter ne verjamem, da bi ta usmiljeni Bog po svoji najvišji popolnosti, milosti, ljubezni, ki nam jih kaže v tem življenju tako slavno in čudovito — da bi ta Bog zamogel zvezo naših sre in naših duš, blagoslovljeno po njem, ugonobiti na veke.«

Tako je govoril moj duhovni oče iz globine čistega prepričanja ter tudi umrl v tej veri. Tudi jaz živim v njej ter hočem umreti v njej.

Bog blagoslovi ter oskrbuje moje drage, ki so šli pred menoj. A ti, drago dete, proslavljena dušica, razvijaj se še tam dokaj slavnije, nego si započela tu! Napoči čas, ko se zopet združimo — potem pa se bomo vsi skupaj veselili vso večnost!

(Zvršček.)

Angleško in Francijo, katera nasprotja dobivajo vedno ostriši značaj. V Evropi, pravi »Hrvatska«, se vedno bolj razširja menenje, da je vojna med Francijo in Anglijo neizogibna in misli se, da bi Anglija v tej vojni podlegla. Na francoskem pišejo o tej stvari že novine in govori se o tem, kakor o dogodku, ki pride čim prej. Anglija in Francija sti v dotiki, oziroma v sporu, po vsej Afriki, v Siamu in na Kitajskem. Govori se, da je ni vlasti, katera bi si v sedanjem času upala vzeti nase odgovornost velike vojne. Angležka in francoska pa se nasprotno moreta bojevati, ker jima ni treba, da bi spravljali na noge toliko milijonov vojakov, kakor bi morale Ruska, Nemška, Avstrija in Italija, ako bi se bojevale med seboj. Vojni prihranek na francoski banki je tak, da se Franciji ni bati, da bi v slučaju vojne ostala brez denarja. Proti temu pa je bila Anglija v početku južnoafriške vojne v velikih stiskah radi pomanjkanja zlata. Ako bi med Anglijo in Francijo prišlo do jedne jedinstvene pomorske bitke, mogla bi Anglija zmagati; do take bitke pa ne pride, ker se jej bo Francija izogibala in ker bi Anglija svoje brodove razpršila v blokiranju francoskih luk; tem pa bi blokiranje malo škodovalo, ker Francija pridno zalaga svoje najoddaljenejšje kolonije, da iste lahko pretrpe tudi tri — do štiriletno blokiranje. Jedino v Sredozemskem morju bi moglo priti do jedne velike bitke; a tu imajo Francozi superjoritet na Angleži. Mesto jedne velike bitke dogajali bi se pogosti spopadi med posamičnimi brodovi; a skušnja uči, da je v takih spopadih Francija močnejša. Vsa vojna bila bi pretežno merkantilne naravi; to pa na največjo škodo Anglije, katere trgovina in obrt bi propadli. To so seveda le ugibanja, a treba jih zabeležiti, ker podajajo značaj momenta in ker so termometer razpoloženja duhov v Evropi.

Tržaške vesti.

Osebnostna vest. Načelnik tuk. postaje južne železnice, gospod Friderik Mahorčič, je imenovan višim inšpektorjem. Čestitamo.

Pa je ni in je ni! Sedaj še le doznajemo o nekem dogodku, katerega so laški listi, bržkone iz vzrokov oportunitet, popolnoma potajili. Nedavno temu je vojaška godba svirala v Boscettu. V jedni toček, ki so bile na programu, je bilo tudi par motivov iz cesarske himne. Ko so zazveneli ti motivi, je del občinstva začel žvižgati. Godba je prenehala takoj in odšla. Po nasvetu od kake dobrohotne jim strani je šlo baje par gospodov naslednjega dne celó opravičevati občinstvo, češ, da tisto neumnost je napravilo le par nerazsodnih fantalinov...! Ti ljubi Bog, če je bilo za časa, ko je pokojni Depretis služil — pod svojim adlatumom Rinaldinijem in tudi pozneje, celo metanje bomb »Gassenbübereien«, zakaj ne bi ti gassenbubi tudi malo žvižganja jemali na svoja pleča...!

Sicer pa: ni je, pa je ni — irredeante v Trstu! Kaj pravite, a, ekselencea grof Fran Coronini?! Ali pa je morda vaš prijatelj, ekselencea baron Rinaldini, bolje obveščen o tem?!

Dragoceno priznanje. Mi smo povdarjali že, kako so naši mestni očetje — pod težo dejstev in neuspehov — došli do one točke, ko niso mogli več drugače, nego da so pripoznali: grešili smo! Da so pripoznali, da slabo upravljajo našo okolico. Ali nad vse zanimivo je, kako oistro sodbo in obsodbo so sami izrekli ravno o tisti instituciji, ki jim je bila upravljalna srecu prirastla, ki jim je bila nekak noli metangere in potom katere so našim okoličanom dajali občutiti svojo oblast. Proti možem, oziroma proti o v a d b a m teh mož ni bilo rekurza. Njim je šla brezpogojna vera, njih beseda je delala na magistratu lepo in grdo vreme za naše okoličane. Njihova zlohotna beseda je pomenjala že sodbo in — globo, ali pa drugačne persekucije. Našim okoličanom ne treba praviti, na katero institucijo mislimo. Ta institucija so naši dragi, ljubi capoville...

Ozirom na označeno dosedanje veljavnost teh mož na našem magistratu, mora v visoki meri zanimati vsakogar, kako na istem magistratu sedaj sodijo o teh možeh. V poročilu, ki je spremljalo predloge mestne delegacije za reformo uprave v zgornji okolici, je tudi ta le odstavček:

»Tu je umestno, da omenimo, da, ako so capoville z jedne strani — z jako redkimi

izjemami — institucija, katero bo jako lahko pogrešati in ki je skoraj brez vsake važnosti, se pa oba okrajna načelnika, skržena sedaj v resnici na jednega, zlasti pa, odkar je vlada potegnila na se državno policijo, vidita mesto element točnejega razvijanja opravič okolice, le zavora, ki je v resnici ovirala potrebno delovanje magistrata in ki ni nimalo preskrbovala administrirancem (prebivalstvu) zgornje okolice tiste efekte, ki jih zahtevajo različne potrebe in napredujoči čas.«

Tako priznava slednjič mestna delegacija sama, in daje s tem, nehoté sijajno zadoščenje vsem onim, ki so kedaj kaj trpeli radi tega, ker so o »capovillah in okrajnih načelnikih soditi tako, kakor sodi sedaj ista mestna delegacija...!

Tu naj omenimo, kako nizko in podlo se o tem vprašanju vede list »Gazzettino«. Vzlic dejstvom, vzlic pripoznanju mestne delegacije o nevrednosti te institucije, vzlic pripoznanju od večine mestnega sveta, da je reforma uprave neizogibno potrebna: vzlic vsemu temu pozivlja rečeni brezvestni list mestni svet, naj ni gar ne izvede te reforme! Samo tega ne vemo, ali naj bi bolj strmeli na drznosti tega nasveta ali pa na cinizmu, s katerim navaja razlog za svoj nasvet. Razlog mu je namreč ta, ker je dr. Rybář povedal, da prebivalstvo nujno želi reforme!! Po taki izjavi zastaja človeku sapa!! Ali so ti ljudje res že popolnoma zaoreli. Torej zato, ker si ljudstvo želi reforme in ker bi bili isti, katerim je uprava namenjena, zadovoljniji z nasvetovano reformo: zato ni smeti izvesti te reforme!!

Ljudje s priprostim ali normalnimi možgani so bili vsikdar tega menenja, da je uprava namenjena ljudstvu, da je radi ljudstva tu, da mora biti torej prirojena primerno potrebam in željam ljudstva, sedaj pa moramo čuti od brutalnih in brezvestnih hujskačev, da našim okoličanom ni smeti dajati uprave, ki bi bila njim po misli!! Suho in kruto je torej rečeno tu: da nočejo, da bi prišli mirnejši odnosi, da nočejo, da bi ljudje živeli v miru in da hočejo nezadovoljnost, ki je vir bojem!! In ti ljudje so še tako imperinentni, da nam, ki se borimo le za pravo našega ljudstva — ne da bi hoteli Italijanom kratiti ni mrvico njihovega prava — očitajo, da rušimo mir, da smo krivi, da so odnosi med okolico in mestom neprestano napeti...! »Gazzettino« je povedal s svojo najnovejšjo hujskacijo, da on in somišljeniki niso še zadovoljni s tem, da našemu ljudstvu odrekajo vsako etiško pravo, ampak da mu ne privoščajo niti telesnega kruha...! In tudi to je dragoceno priznanje!! Da bi le iz tega irredentnega pripoznanja vsem našim ljudem prišlo tudi — pametno spoznanje!!

Jaj, jaj, jaj!! Takega pa še — ne!! Tak malheur pa se jim še ni dogodil. Mestni magistrat vrača — kakor smo povedali včeraj — slovenske prošnje za podeljenje domovinske pravice in utemeljuje svoj odlok s tem, da ne ume jezika, v katerem so pisane iste?!

Med tolikimi drugimi vrnjenimi prošnjami so včeraj dostavili gosp. K. J. vse dokumente, vložene dne 20. februarja t. l. in pa — o j groza — zraven istih tudi laški prevod od dne 21. februarja, podpisan po prelagatelju!! Ni-li to — smola?! Trditi, da ne umejo jezika, a o b e n e m dostavljati avtentičen prevod slovenskih dokumentov (prevod poskrbljen na istem magistratu)!

Urezali ste se, gospod Artico in comp. bella — seveda — nehoté!! Komedijska je odkrita, ki jo tirajo celó tedaj, ko bi morali biti najresnejši: reševaje uloge svojih lastnih občanov. No, še enkrat obljubljam, da bo storjeno vse možno, da se ta komedija izjalovi. Ob enem in ravno v ta namen vabimo vse naše ljudi, ki so prejeli, ali ki še le prejmejo vrnjene prošnje, naj jih prinesejo nemudoma uradniku političnega društva »Edinost« v »Delavsko podporno društvo«! Magistratnim slugom, ki žalijo stranke, dostavljajoči jim gori omenjene vrnjene prošnje, pa svetujemo, naj pazijo, da ne vdobé »zaslužnega« plačila in to še prej, nego mislijo sami!!

Nekoliko več reda! Pritožba iz občinstva. Pišejo nam: Večkrat že smo mislili spregovoriti besedo o redu, oziroma neredu, ki vlada na vseh veseljih, prirejenih na vrtu naše šole pri sv. Jakobu. Lepo je, da razna društva puščajo manjše in — večje otroke na veselice, ne da bi zahtevala od njih vstopnino, ali lepo ni, da ti otroci kriče in raz-

sajajo po vrtu tako, da ni slišati — gromčega boga! Kako veselje more imeti pevec ko nastopa v takem vrišču, in kako zabavo, imajo oni, ki so prišli na vrt, da bi slišali — petje, a morajo poslušati — upitje?!

Poreče kdo, da se tu otroci učespoznati in ljubiti svojo narodnost! Žalibog, da se tu dogaja narobe! Večina takih otrok mladičev in mladenk, govore med raznimi zabavami — laški!!! Kakor bi pa ne zado-stovalo to — spuščajo na vrt tudi razne »še-šolote«, ki prihajajo tja, ne z namenom, da bi se zabavale, ampak z namenom, da zabav-ljajo in — odnašajo kako čašo! Mi nismo načelno proti dovajanju otrok na vrt, želimo pa, naj se to omeji le na take otroke, ki so došli s starši; od starišev pa zahtevamo, naj pazijo na svoje otroke in naj jim ne puščajo uganjati kravale in kvariti zabavo onim, ki so plačali vstopnino!

Prosimo torej nekoliko več reda v imenu svojem, ki želimo uživati na naših veseljih ter se naslajati na naši pesmi, in tudi v imenu ugleda naših javnih prirediteljev. Naše javne zabave so v Trstu ob sedanjih razme-rah nekake in jedine narodne reprezentacij-ske prilike, tem več je nas vseh, posebno pa gg. prirejevalcev dolžnost, da pazijo skrbno, da si ob takih prilikah delamo — čast! Po takem bo menda sleherni umel dobri namen, ki je odločal, ko smo se odločili, da pošljemo v svet to-le pritožbo, oziroma opomin.

(Sledé podpisi.)

Razprava Mauroner-Stengle. Včeraj ob 9. uri zjutraj vršila se je sodna razprava v glasoviti aferi ge. Eme Mauroner-Giberti proti njenemu bivšemu varuhu Leopoldu Mauronerju (po nesreči drž. poslancu na Dunaju) in ge. Stengle. Čitatelji vedo, da gre tu za stvar o vitaliciju. Predsedoval je svet. Dejak, sodnika sta bila Dukič in Diminich.

Go. Ema Mauroner-Giberti je zastopal odvetnik dr. Gregorin; Leopolda Mauroner odvetnik dr. Reiser, go. Stengle pa odvetnik dr. Daurant. Ga. Ema Mauroner-Giberti uložila je predlog, da se tožba razširi tudi na to, da se prekliče podaritev, katero je določila ona, da po njeni smrti pripade ge. Stengle. Zastopnika Leopolda Mauronerja in ge. Stengle sta se temu protivila. Sodni dvor pa je vsprejel ta predlog in se bo tudi o tej stvari razpravljalo. Govorili so dr. Gregorin, dr. Reiser in dr. Daurant. Na včerajšnji razpravi so bili zaslišani: Ema Mauroner-Giberti, Leopold Mauroner in Terezija Stengle, na kar so razpravo odložili na danes zjutraj.

Rascovichev sin tepen. »Ni bilo godu svatovšč ne semnja, da tja bi ne bili vabili ga«. Res, ni ga skoraj nobenega važnejšega dogodka v pouličnem tržaškem življenju, kjer govorijo svoj govor pesti palice in dežniki, da ne bi bil zraven vsaj jeden tistih slavnih Rascovichevih sinov. Tako bi si človek težko mogel predstavljati, kako je pridsinoči na južnem kolodvoru navstal pretep med socija-listi in laškimi liberalci, ki so se v jednem in istim vlaku pripeljali z nekega izleta, ako ne bi bilo zraven jednega Rascovichega, Garretto Rascovich. Ta je še potem ko stražarji pomirili pretepalce, pred kolodvorom in po-tem v kavarni »alla Stazione« izzival socija-liste, tako dolgo, da so ga slednjič ti prav pošteno naklestili tako, da je moral Garretto Rascovich pobegniti pod mizo, in potem, ali le vsled milosti socijalistov iz kavarne.

Težka nesreča. Sinoči je 63-letni voznik Ivan Milauc vodil voz, obložen z zaboji stekla trdke Pontelli. Jeden teh zabojev pa je zdrslil z voza na tla in zlomil Milaucu desno nogo. Ponesrečenca so prenesli v bolnišnico.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 26. junija ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za ci-vilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: na Korzu št. 4, predmeti iz gume; v ulici Chiozza št. 55, hišna oprava; na trgu doli Legna št. 2, mobilije; na Vrdeli šte. 314, hišna oprava; v ulici Nuova šte. 16, stroji.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplem-r ob 7. uri zjutraj 23.2, ob 2. uri popoldne 28.8 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 761.5. — Danes plima ob 6.0 predp. in ob 5.23 pop.; oseka ob 11.3 predpoludne in ob —. — popoldne.

Za sodelovanje na slavnosti »Kola« se je prijavilo še pevsko društvo »Slavec« iz Rimanj, ki nastopi s P. H. Sattner-jevim mešanim zborom »Vrbica«. Pevsko društvo

»Nabrežina« nastopi z A. Försterjevim možkim zborom »Pjevajmo«.

Nov deležnik društva »Narodni dom v Trstu«. Dne 24. t. m. je kot 12. deležnik z deležem 200 K. pristopil društvu »Narodni dom v Trstu« gospod Josip Muha, trgovec v Trstu.

Da bi našel mnogo posnemovalcev!

Vesti iz ostale Primorske.

× Italijansko politično društvo za Istro bo imelo svoj občni zbor v dan 14. julija v Rovinju. Posl. Rizzi bo poročal o prestopu italijanskih poslancev na Dunaju v opozicijo. Smo res radovedni na delo gospoda gigerla med italijanskimi poslanci.

× Raznoterosti iz Kopra. Iz Kopra nam pišejo:

Ozrite se malo v naše učiteljice in položili ste roko na bolečo rano. To je dete naših bolečin, dete nesrečnega zistema v Primorju, tistega zistema, ki ima — ali vsaj do danes je imel — ta jedini smoter, da ovira kulturni in gospodarski razvoj slovenskega naseljenja Istre in da ohranja anomalijo, da tretjina prebivalstva mikasti in tlačiti 2 tretjini, da imamo v Istri še sedaj, v XX. veku, duševnih in gospodarskih sužnjev in pa — postopnečev, živečih ob cento per cento!

Da, da, naše učiteljice z vsemi odnosi in — osebam svojimi je priča, kakov je zistem v naši Istri! In postaja vedno slabše. Če pojde tako dalje še par let, bo hrvaški in slovenski učiteljski, ki ni padel, pravi fenomen. Če pojde tako dalje, bodo naši mladiči, ki so prišli na nesrečno misel, da se posvetijo lepemu in težavnemu stanu učiteljskemu, redki, redki, ki ne ponesrečijo že pred pragom v življenje. Ne more biti drugače ob takem učnem sistemu. Učni zistem na našem učiteljskem je znakom našega splošnega zistema: kakor je nezmislno ta, tako — nepedagogičen je oni prvi. Če poslušas ravnatelja, ko predava predmet svoj, toli težaven že sam na sebi, če poslušas, kako lepo vrsti sicer res dovršene, ali dolge dolge nemške perijode, moraš biti mojster v nemškem jeziku, ako hočeš z razumom in vspehom slediti predavavanju. Naši mladiči pa so prišli naravnost s kmetov in niso do svojega vstopa na učiteljske morda nikdar čuli ni jednega samega nemškega zvoka...! Kako naj sedaj zmagujejo veletražavni predmet, ako mu ga tolmačijo v neumljivem jeziku?! In s toliko težavo, ki jo morajo mladiči premagovati gledajo predmetov in gledajo enega jezika, je v kričnem nerazmerju strogost v klasifikovanju. Jeli se more kdo še čuditi kričnim neuspemom na našem učiteljskem, je-li čudo, da naši mladiči obupujejo in da se razmišljajo nekateri, da bi se rešili v Zader?! Ali kako, siromaki?! Kako brez vsake podpore?! In take razmere v deželi, kakoršnja je Istria, v deželi s tako šolsko mizerijo, v deželi s tolikim pomanjkanjem učiteljev, v deželi, kjer treba na šolskem polju storiti malone še — vse, kjer bi moral najskrbnejše negovati učiteljski naraščaj, kjer bi morali paziti in gledati, da se ne izgubi ni eden...! Mladiči obupujejo, stariši so v skrbeh, sleherni prijatelj narodne prosvete gleda z žalostjo na take razmere. Vse, vse je ozlovoljeno. Le jeden jedini ni. On je zadovoljen. Kadar si ogleduje naše učiteljske, to svojo ustvaritev, mu je stereotipna fraza: Befriedigt mich vollkommen...!

Te dni smo imeli velike cerkvene slavnosti, katere je poviševala navzočnost treh cerkvenih knezov, treh vladik: mitropolita kardinala iz Gorice, škofa tržaško-koperskega in znanega dobrega prijatelja Slovanov istrskih, ki običajno rezidira v Poreču. Ne vemo, da-li Vam je znano, da je naš tržaški vladika mej temi slavnostmi precej nevarno obolel. No, po spretnosti Vašega dr. Frana Mandića, do katerega ima vladika od nekdaj vse zaupanje, je bila kmalu odstranjena vsaka nevarnost. Zanimati pa vas utegne govorica, ki se trdovratno širi po mestu — relata refero —, da je bil vzrok tej nezgodi vladike strah radi nekega nočnega dogodka pred stanovanjem vladike. Izjude pa si šepetajo, da sti občinska in državna oblast v lepem soglasju storili vse možno, da se je stvar pomašila, pomečkala in potajila, ker jima seveda vendar ne bi bilo ljubo ni jedni ni drugi, da bi se tudi ob taki priliki kompromitirala naša — kultura. Sploh je med obema rečenima oblastima vsikdar uprav idilično razmerje: zložni sti v žalosti in veselju; zložni ob ra-

dostnih in kritičnih dneh, zložni v željah glede izida kakih volitev v kakem Pomjanu, — in potem se ni čuditi, ako sti bili zložni tudi ob naših cerkvenih slavnostih... v skrbi za dobro ime — kulture!

Kakor Vam je znano, je naše staro parobrodno društvo, na katerem so interesirani naši mogočnejši, dobilo precej hude konkurence na voznih med Trstom in Koprom. Vse naše ljudstvo se je obrnilo na parnik novega podjetja, ker se tam vozijo hitreje in ceneje in ker postopajo žnjimi nekoliko bolj po — evropski. Naši mogočnejši, v skrbi za svoj interes in videči, da jim teče voda v — parnik, so baje najeli sedaj par agitatorjev — med istimi baje tudi proslulega župana iz Pomjana — ki naj bi ljudstvo z lepimi — obljubami zvaljalo zopet na parnike signorov. Naši kmetje in kmetice da se bodo na starih parnikih mogli voziti za naročnino le 2 gld. na mesec. Ker pa so naši ljudje še vsikdar, ko je navstala kaka konkurencija, slišali vse polno lepih obljub, ki se pa pozneje z neverjetno točnostjo — niso spolnjevale, bodo to pot menda nekoliko previdnejši in se bodo raje vozili na parniku, kjer uživajo udobnost, nego pa na parnikih, kjer so jim — obljubujejo! E da: naši gospodje nimajo radi našega ljudstva, sovražijo njega jezik, je pitajo s ščavi, mu razmečejo jerbese in vrče po parniku, mu — ob kakih posebno slovesnih prilikah — celo groze s hladno kopeljo, ali o njegovem denarju si mislijo, kakor praktični ljudje: non olet! Ne, ta jim ne smrdi...!

Vesti iz Kranjske.

* Odprt grob. V Ljubljani je umrl včeraj g. e. kr. notar Ivan Gogola po dolgi mučni bolezni. Iz »Naroda« posnemamo, da je pokojnik sam dobro vedel, da mu ni rešitve. Pokojnik je sicer intenzivno deloval v javnosti, ali je bil skromen in blag značaj ter ni silil v prve vrste. Ivan Gogola je bil predsednik notarske zbornice, upravni odbornik »Narodne tiskarne«, blagajnik društva »Pravniki«, podpredsednik mestne hranilnice ljubljanske in — seveda — člen mnogim drugim narodnim in humanitarnim podjetjem. Blag mu spomin.

* Bogoskrunstvo. V noči od 21. do 22. t. m. so dosedaj neznani lopovi pokradli v cerkvi sv. Mihaela ob Nadvanju vse cerkvene posode (monštrance, ciborij in dva kelih) iz zakristije in tabernakelja. Cerkev so odprli z vtrihom, v tabernakelj so vlomili. Svete hostije so deloma pobrali, deloma po tleh pometali.

Po »Slovenec«.

Vesti iz Štajerske.

— Izlet v Žalec in na Mrzlico. Na praznik sv. Petra in Pavla priredi Slovensko planinsko društvo izlet v Žalec, od koder poseti zanimivo jamo »Pekel«, ki jo o tej priliki podari lastnik gosp. Kač Slov. plan. društvu. Izletniki se odpeljejo z opoldanskim brzovlakom v Celje, od tu se pa popeljejo z vozovi v bližnji Žalec. Drugo jutro v nedeljo 30. junija bo skupen izlet iz Žaleca na Mrzlico, kjer ima Slov. plan. društvo svojo kočjo. Iz Mrzlice se vrnejo kranjski izletniki na Hrastnik. Odbor vabi s tem na množtevno udeležbo s prošnjo, naj bi se udeleženci javili odboru Slov. plan. društva vsaj do četrtega, da se poskrbi za vozove in prenočišča v Žalec.

Razne vesti.

Malce pre več blagoslova. Povodom zadnjega ljudskega štetja v Pragi je vzbudila veliko pozornost popisna pola nekega T., ki ima 21 otrok. Kreпка žena njegova ga je obdarila dvakrat s trojčki, šestkrat z dvojčki, torej so le trije otroci došli posamično na svet. Mati je v 39. oče v 51. letu. V isti hiši živi še 6 bratov g. F.

Za gradnjo katoliške cerkve na Cetinju je daroval papež 10.000 lir. Govori se, da je tudi kralj italijanski daroval jednako svoto, ali do sedaj ta vest še ni potrjena.

Nenavaden dogodek. — Čujta! Čujta! V Kieľu so minolo soboto ob navzočnosti cesarja Viljuma porinili v morje neko vojno ladijo, ne da bi bilo Njegovo veličanstvo držalo kakov govor!

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 1. do 21. junija poslali prispevkov p. n. go-spoda in korporacije: Upravištvo »Slov. Naroda« 135.81 K, uredništvo »Slovenec« 42 K, upravništvo »Domovine« 12 K, podružnica v Žaleu 40 K, podružnica za Slovenji Gradec dar duhovnikov pri konferenci v Starem trgu 12.40 K, posojilnica v Polhovem Gradcu 20 K, prof. dr. Svetina dar povodom sv. maše na Rožniku za srečno maturo 20 K, kapl. K. Presker v Pišecah dar izletnikov s Sv. Gore pri Št. Petru na Štajerskem 4.20 K, Fr. Konšek v Trojanah iz nabiralnika 6 K, učiteljica Iv. Velepč v Št. Petru na Krasu kazen 1.44 K, Ant. Mežan na Igu iz nabiralnika 2 K. — Pripomnja: Meseca maja je bilo dohodkov 1769.41 K, stroškov pa 2528.13 K; od 1. do 21. junija znašajo dohodki 295.85 K, brezdvombenih stroškov meseca junija pa bo 1662.50 K.

Blagajništvo družbe sv. Cir. in Metoda.

Slov. akad. društvo »Slovenija« na Dunaju priredi v četrtek 27. junija t. l. svoj IV. redni občni zbor. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika. 2. Čitanje zapisnika br. društva »Triglav«. 3. Poročilo odborovo. 4. Slučajnosti. 5. Zabavni del. Lokal: Budjevička pivnica, Alserstrasse 59. Začetek točno ob 8. uri zvečer. — Slovanski gostje dobro došli!

30.000 kron znaša glavni dobiček srečkanja »Concordia«. Opozarjamo naše cenjeaje čitatelje, da se bo vršilo srečkanje neprekljeno dne 25. junija 1901.

Brzobjavna poročila.

Turčija oporeka.

CARIGRAD 25. (B.) »Agence de Constantinople« povdarja da zanesljiva sporočila, došla turški vlad, nikakor ne potrjuje trditve o nasilstvih, tatvinah in sumarnih eksekucijah, ki da so se dogodile v različnih krajih vilajeta Solun.

Gradnja železniške zveze s Trstom.

BAD GASTEIN 24. (B.) Danes se je v navzočnosti 2000 oseb vršila ceremonija s prvo lopato za zgradenje železnice čez Ture.

DUNAJ 24. (B.) Včeraj se je pri Spitalu na Pyhrnu vršila ceremonija s prvo lopato za predor pyhrnski. Slavnosti se je udeležil sekijski načelnik Wurmb.

Vojna v južni Afriki.

KAPSTADT 25. (B.) Polkovoik Plicher operira uspešno na zapadu države Oranje. Neka letišča kolona je brez odpora zasedla Bulfantlin in je ujela 8 Burov, ter je uplenila mnogo konj in volov.

S Krete.

CARIGRAD 25. (B.) Viši ceremonijski mojster Ibrahim Beg je zastopnikom varstvenih vlasti Krete izrazil v imenu sultanovem zahvalo na tem, da se je na otoku ohranil status quo.

Trgovina in promet.

Brzobjavni in telefonski promet meseca maja 1901. — Na e. kr. brzobjavnih postajah poštnege ravnateljstva tržaškega bilo je meseca maja 1901 in sicer:

na Primorskem:

oddanih	55065
došlih	61429
tranzitujočih	167965
vseh brzobjavk	284459

od teh jih odpada na Trst sam:

oddanih	36889
došlih	40285
tranzitujočih	154753

vseh brzobjavk 231927

na Kranjskem:

oddanih	8993
došlih	11585
tranzitujočih	17199
vseh brzobjavk	37777

Telefonski promet:

V interurbannem telefonskem prometu bilo je pogovorov v istej dobi:

v Trstu	2430
» Opatiji	537
» Pulju	151
» Ljubljani	272

V lokalnem prometu govorilo se je:

» Trstu	320000 krat
» Pulju	6935 »
» Gorici	5425 »
» Opatiji	2763 »
» Ljubljani	21710 »

V Trstu, dne 19. junija 1901

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst

• T R S T •

TOVARNA:
Via Tesa,
vogal
Via Limitanea

ZALOGE:
Piazza Rosario št. 2
(šolsko poslopje)
in Via Riborgo št. 21

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

Štefan Cruciatti

ornamentalni kamnosek

v Trstu, via della Pietà št. 25.

izvršuje iz istrskega mramorja in kraškega kamnja vsakovrstna od najnavadnejšega do najlepšega in kompliciranega dela.

Specijaliteta za napisne plošče in nagrobne spomenike.

Velika zaloga slanege ali žaganega marmorja v različnih merah belega ali barvanega.

Specijaliteta za pohištvo.

Sprejema naročbe za cerkve, altarje, kakor tudi za podove bodisi bele ali barvane. Vsaka naročba se izvrši točno in po ugodnih cenah.

Hiša na prodaj.

V ulici Muraglione št. 22 je na prodaj enonadstropna hiša s 6 prostori pod jako ugodnimi pogoji. Podrobni pogoji se izvedo v zalogi o lja Jos. Gregorčiča v ulici Barriera vecchia št. 4.

Stanovanje se odda

v Sv. Ivanu 336 s 24 avgustom ali 1. sept. t. l. v hiši dedičev Josipa Gašperšič-a. Cena 400 K. — Ponudbe g. Frana Škapin, trgovcu v ulici S. Caterina 6.

Oznaniło.

Kdor želi piti deželno-znani teran iz Svetega pri Komnu iz kletij I. Della Schiava, obrne naj se naravnost na imenovano trdko, koja ga ima samo 25 hl po 64 stotink liter od 56 lit. naprej, franko kolodvor v Nabrežini, ali Tržačanom franko na dom brez carine.

Tržačani vdobijo uzorec za poskušnjo pri g. L. Linassiju v ulici della Caserma st. 7 a drugim ga pošlje franko lastnik I. Della Schiava v Svetem pri Komnu.

Podpisana priporoča svojo novo ustanovljeno postavno koncesijonirano

posredovalnico za službe.

Posredovalnica se nahaja na Lipskem trgu (Piazza Lipsia) št. 4 in prevzema posredovanja na službe vseh vrst.

Priporoča se udana

Josipina Jančič.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Cjasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gl. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanj objava 30 nč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Pekarne in sladčičarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso filijalka ulica Riborgo 15 ima veliko pekarno in sladčičarno. Vedna zaloga vsakovrstnih tort, krokanov, konfetov, raznovrstnih sladčič v kosih in v škatljicah, finih biškotov, različnih likerjev in vin v buteljkah za poroke, birne, krste in druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan večkrat pečen fin in navaden kruh se razpošilja po pogodbi in naročilu franco na dom in trgovcem v razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladčičarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejemata tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Nepregorljive mrežice.

Vitez D. v Trstu, Piazza Negozianti št. 1 priporoča slavnemu občinstvu svoje nepregorljive mrežice (retine) „Meteor“ in vse druge priprave za plinovo luč „Auer.“

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ ki stajata na slovenski. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici dei Torro št. 12 priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohištvo.

Prva slovenska izdelovalnica in zaloga zaznoveznega pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence. Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji k svojim.“ Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12 (zadej e. kr. deželne sodnije.)

Slovenec priporoča svojo veliko prodajnico in izdelovalnico vsakovrstnega pohištva in popravilne istega po cenah ki zadovoljeje gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča van Cink, ulica S. Daniele št. 2.

Obuvala. Podpisani priporoča toplo slav. slovenskemu občinstvu svoji zalogi vsakovrstnega obuvala za gospe, gospode in otroke in posebno za delavski stan, ki se nahajata v ulici Riborgo št. 25 in v Skednju (Sčedni) št. 388. (na glavni cesti). Tudi sprejemam vsakovrstne naročbe po meri in popravke. Bog in narod! **Peter Rehar**, čevljarški mojster.

Konrad Jacopich trgovec z jedilnim blagom v Trstu, Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, navadnega in najfinjšega olja, najfinjših testenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. po jako nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. Ceniki franco.

Operatèr kurjih očes. (Kalistvovan specializist Giordani, ima svoj ambulatorij. Via Stadion 3. I. ki je odprt od 8 predp. do 6 pop ob nedeljah in praznikih do 4 pop. Izvršuje odstranitev kurjih očes in zaraslih nohtov tudi v najbolj kompliciranih slučajih na poseben način in brez nikakršnih bolečin. Cena za operacijo v ambulatoriju 1 krona, na domu 2 kroni.

Nova čevljarnica „Alla Corsia Giulia“, Fran Benčića v Trstu, ulica Giulia št. 3. Velika zaloga obuvala vsake vrste lastnega izdelka za moške, ženske in otroke. Blago, kakor: podplat, usnje in pripadki so iz najboljših tu in inozemskih tovarn. Izvršuje točno vsako naročbo po meri in najnovejši modi. Vsaka poprava se dogotovi v istem dnevu. Cene brez konkurence. Kože v vseh barvah.

Delavnica za popraviljanje vsakovrstnih strojev, motorjev na plin in brizgalnic vseh vrst. Kovaška delavnica. **Alejoj Schromek & C.** v Trstu, ulica Belvedere št. 9.

„Durator.“ Podplati so zastoj, ako vsakdo rabi „Durator“ ter žnjim 3—4 tedne maže svoje podplate, kateri trajajo 5 krat več in jih voda ne obrabi. Cena jedni škatljici z navodilom vred 1 in 2 kroni. „Durator“ se prodaja v mirolilnicah, specerijskih prodajalnicah, trgovinah z usnjem in obuvalom. Kjer se ga ne vdobi, naroči naj se ga z 1 K 20 stot. franco naravnost pri glavnem zastopniku za Primorsko, Istro in Dalmacijo: J. Michajup v Trstu, ulica Rossetti št. 12.

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7. — Podružnica: Via Torrente 4. Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinjšega. — Najfinjeje testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsu, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franco. Priporoča se pri najsolidnejšem delu in o zmernimi cenami.

Ta sladna kava je priznana najboljša primes bobovi kavi, jako okusna in posebne redilne vrednost zatorej naj se zahteva povsod le:

KAVA DRUŽBE SV. CIRILA IN METODAV LJUBLJANI.
MAL POLOŽI DAR DOMU NA ALTAR.
ZALOŽA PRI IV. JEBACINU V LJUBLJANI

Cenjene gospodinje
skusite da ta naša
izborna sladna kava
najde pot v vsako
slovensko hišo.

S koščekom sladkorja zavžijte po potrebi 20—40 kapljic

A. Thierryjevega balzama se zeleno varstveno znamko »nuna« in na kovinskem zamašku vtisnjeno trdiko: in poslužuje se vedno le tega balzama, koji ne le na zunanje ampak tudi v notranjem najbolje upliva in koristi. **Edino pristno.** Vdobi se v lekarnah. Po pošti 12 malih ali 6 velikih steklenic 4 K. Steklenico na poskušajo z navodilom uporabe in izkazom zaloga eelega svetil pošilja po predplačilu 1 krone 20 stotink. — Pošiljatve je naslavljati na lekarnarja A. Thierry-ja tovarna v Pregradi pri Rogatecu (Rohitsch-Sauerbrunn). Vdobi se v lekarnah.

Pred ponarejanjem naj se varuje in naj se pazi vedno na zeleno varstveno znamko »nuna«, registrovana v vseh naprednih državah.

Neštevilno priznanih pisem je na razpolago in dohajajo vsaki dan izdelovalcu.

Srečkanje

danes zvečer ob 8 uri.

Glavni dobitnik v vrednosti

30.000 KRON

Srečke „Concordia“

po 1 krono.

priporočajo:
Josip Bolaffio, Mandl & C.o.,
Mercurio Triestino, Ig. Neu-
mann, Henrik Schiffmann, Jo-
sip Zoldan.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 10 - GORICA - Vrtna ulica 10. priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Ugodna prilika.

V ulici Nuova, nasproti lekarni Zanetti se nahaja velik izbor

NAOČNIKOV

v jeklu, niklu, zlatem aluminiju in srebru iz najslavnejših tovarn s in periskopičnimi lečami od 25 novč. više.

Naočniki so zdravniško predpisani.

Moderne lorinje vdelane v želvino kost, dalnoglede za kopno, za pomorju in gledališče.

Termometri za mrzlico, barometri in povekševalne leče po ugodnih cenah.

Sprejemajo se popravke.

Proti malokrvnosti, za rekonvalescente in v obče za vse šibke osebe kakor tudi blede deklice se priporoča

Ravasinijev železnati kinin.

Sestavljen je iz racionalno izbranih potrebnih količin železa in delujočih prvin kinina.

Vdobi se samo v

LEKARNI RAVASINI
v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.
Poštne pošiljatve s povzetjem.

Jakob Kosmerlj

— TRST —

ulica ss. Martiri št. 16
nasproti Komando Marine.

— TRGOVINA —

Jestvin in kolonijalnega blaga, delikates in konserv.

Izbora raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v ulici Bastione št. 2. nasproti ženskemu liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem najudanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

Najbolja prevlaka za podove je Fernolendtov

bliščeči lak za podove

v četero nijansah za mehak les, ki pokrije vsako prejšnjo prevlako, se ne prilepi, se ga lahko opere in e trpežen. Za 10 m. zadostuje 1 kg. po 2 kroni v plehasti škatlji.

Ces. in kralj. privilegirana

tovarna kemičnih izdelkov
ST. FERNOLENDT

Zaloga:

Dunaj, **Schulerstrasse št. 21**
Ustanovljena 1832.

Razpošilja se tudi po poštne povzetju.

Nadaljne specialitete: pisalna in kopirna črnila nepremočljive masti za usnje, patentovano sredstvo za ohranjanje podplatov „Vandol“. Kovinska čistilna zmes, srebrne in zlate čistilna mila, laki za usnje in bronasti lak kakor tudi vsega sveta najbolje

leščilo (biks)

Cenik pošljem brezplačno poštne prosto

Gostilna Fr. Valetič,
ulica Solitario št. 12.
Vedno sveže pivo po
24 nč. Okolčansko in
istrsko vino po 40 nč.

Tomsig Ludvik

v Gorici, ulica Morelli št. 30.

— DELAVNICA —

za pozlačevanje in dekoracije.

Sprejema vse v to stroko spadajoče poprave, toliko za cerkve kolikor za zasebnike. Velika in izbrana zaloga latev za okvirje in drugih predmetov po zelo nizkih cenah.

M. U. Dr. Ant. Záhorský

priporoča svojo pomoč na porodih, abortih in vseh ženskih boleznih, kakor: nerednosti v perijodi, krvavenje, beli tok, neredna lega maternice itd., kakor sploh v vseh slučajih bolezni.

Ordinuje ulica Carintia št. 8. od 9-11 in od 2-4.

IVAN KRŽE

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst.

Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste iz zemlje, porcelana, železa, kostarja in stekla; velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo ali tudi brez gobe.

A. BUCHBINDER

Trst. — Via Riborgo 27. — Trst.

Zaloga mebljev, kovčkov, potnih torb po cenah, da se ni bati konkurence.

Nova pekarna in sladčičarna

MATEJ PERITZ

TRST. — Via Giulia 1 A — TRST.

Priporoča svoj 3 krat na dan zveži kruh, vsakovrstne najfinješe sladčice, nadalje fina vina v buteljkah in moko v velikem izboru. Postrežba hitra in točna na dom.

Razpis učiteljske službe za risanje.

Na tukajšnji obrtno-nadaljevalni šoli oddati je učiteljsko mesto za risanje in sicer v II. tečaju po 3 ure na teden za nauk o projekciji in v III. tečaju po 3 ure na teden za strokovno risanje za klesarje (kamnoseke.) — Vseh 6 ur se lahko izpolni v enem dnevu.

Učna nagrada se določi po dogovoru. Potnina se posebej plača.

Prosileci naj svoje dokumentirane prošnje dološljejo popisnemu odboru do 10. avgusta t. l.

Šolski odbor obrtno-nadaljevalne šole za klesarje na Nabrežini.

dne 16. junija 1901.

Julij Redersen

izdelovatelj zdravniških pasov in ortopedičnih aparatov.

Trst. — Via del Torrente št. 858-3. — Trst. (Nasproti „Isola Chiozza.“)

Kirurški instrumenti, ortopedični aparati, modre, umetne roke in noge, berglje, ernanični pasovi, elastični pasovi in nogovice, suspenzori, elektroterapevtski aparati, aparati za umetno dihanje ter predmeti za bolnike

Zaloga

predmetov z: kirurški zdraviljenja, angležki predmeti od gumija in nepremočljivih snovij.